МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС ОБОВ'ЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«КРЕАТИВНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

Мова навчання – ***українська***

Шифр та найменування галузі знань ***D «Бізнес, адміністрування та право»***

Код та найменування спеціальності ***D7 «Торгівля»***

Освітньо-наукова програма ***Підприємництво та торгівля***

Ступінь вищої освіти ***доктор філософії***

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності ***D7 «Торгівля»***
від 31.08.2026 року протокол №1

Реєстраційний номер у відділі аспірантури та докторантури

17-D7-2026A

1. Загальна інформація

Кафедра: Бізнесу і торгівлі

Викладач: **Басюркіна Наталія Йосипівна,** завідувач кафедри бізнесу і торгівлі, доктор економічних наук, професор

Контакти:
nataliiabasiurkina@gmail.com
0987269600

Профайл

Освітній компонент викладається на *2* курсі у *2* семестрі
Кількість: кредитів - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	50	20	30
заочна	30	12	18
Самостійна робота, годин	Денна - 100		Заочна – 120

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Творчість та інновації невіддільні від підприємницької діяльності, що, в свою чергу, проявляється в процесі створення і управління бізнесом. Креативність є невід'ємною частиною підприємницьких навичок, необхідних для успішного створення підприємства. Підприємці та їх стартапи вважаються важливими агентами інновацій не тільки з точки зору продуктів і послуг, які вони надають, але також з точки зору технологій і процесів, які вони використовують. Можна стверджувати, що підприємці за своєю природою є центром творчості та інновацій. Підприємці реалізують креативні ідеї для впровадження інноваційних продуктів або послуг або для надання продуктів або послуг новим, більш ефективним і, отже, інноваційним способом. Вивчення дисципліни «Креативні механізми управління бізнесом» ґрунтується на знаннях та вміннях, які здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії отримали під час вивчення ОК «Актуальні проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» та ОК «Управління ефективністю бізнес-проєктів»

3. Мета освітнього компоненту

Метою дисципліни «Креативні механізми управління бізнесом» є розкриття закономірностей креативних механізмів управління бізнесом, формування знань, умінь та практичних навичок в галузі творчого управління та креативного менеджменту, формування здатностей до самостійного творчого вирішення управлінських проблем, а також вмінь управляти індивідуальною й колективною творчістю в бізнесі.

Основним завданням є визначення специфіки й основних закономірностей творчих процесів, способів активізації творчих здатностей, усвідомлення ролі та значущості креативного підходу до управління бізнесом; формування інноваційного мислення, оволодіння інструментарієм креативного підходу до вирішення інноваційних задач, набуття знань і навичок в області розвитку креативного середовища і створення креативних бізнес-структур, формування умінь та навичок щодо креативного вирішення управлінських проблем, засвоєння технологій і методів вирішення нестандартних завдань у бізнесі.

Згідно з вимогами освітньої програми в результаті вивчення дисципліни «Креативні механізми управління бізнесом» здобувач освіти повинен:

знати:

- сутність, структуру та основні особливості креативного управління бізнесом;
- основні закономірності, структуру та види творчої діяльності;

– специфіку інтегрального, креативного стилю управління; основні етапи прийняття креативних управлінських рішень керівником;

– умови забезпечення позитивної мотивації творчої активності працівників;

– основні чинники створення творчої атмосфери в колективі;

– закономірності створення ефективної творчої комунікації в організації;

– психологічні умови попередження та креативного вирішення конфліктів в організації; методи проведення успішних творчих бізнес-переговорів;

уміти:

– створювати в організації атмосферу творчості та новаторства; використовувати систему прийомів, методик і способів продуктивного розв'язання проблем та прийняття креативних рішень в бізнесі;

– створювати ефективну систему мотивування креативності працівників;

– застосовувати методики й прийоми управління новаціями й змінами в організації;

– встановлювати партнерські стосунки всередині фірми та з іншими організаціями; проводити тренінги з активізації творчості та розвитку творчих здібностей з персоналом фірми.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Креативні механізми управління бізнесом» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, та освітньо-науковій програмі "Підприємництво та торгівля" підготовки докторів філософії.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 03. Здатність працювати автономно.

ЗК 05. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність продукувати, обґрунтувати нові ідеї, гіпотези і моделі, та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК07. Здатність використовувати креативні інструменти для розробки бізнес-стратегій, організації управлінських процесів і комунікацій.

СК 08. Здатність забезпечувати підготовку бізнес – проєктів, координувати підготовку проектних пропозицій щодо фінансування та реєстрації наукових розробок.

Програмні результати навчання:

РН05. Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямах.

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

РН 13. Вміти впроваджувати в освітній процес основи академічного підприємництва як вектору продукування і капіталізації нових знань

РН 14 Вміти управляти ефективністю бізнес – проєктів, координувати підготовку проектних пропозицій щодо фінансування та реєстрації наукових розробок.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Концепції креативних механізмів управління бізнесом			
1	Сутність і розвиток креативних механізмів управління бізнесом. Розкриття природи креативності як управлінської категорії. Еволюція креативного мислення в управлінні підприємством. Роль інноваційної діяльності у формуванні конкурентних переваг бізнесу.	4	2
2	Творчість у системі управління: структура, процеси, механізми. Сутність творчого процесу в менеджменті. Етапи генерації ідей, методи креативного мислення (мозковий штурм, синектика, морфологічний аналіз). Психологічні основи формування творчого середовища в бізнесі.	4	2
3	Фактори, принципи та функції ефективного креативного управління. Ключові чинники розвитку креативності організації. Функції креативного менеджменту, взаємозв'язок між інноваційністю, гнучкістю та ефективністю бізнесу. Механізми підтримки креативної культури підприємства.	2	2
Змістовний модуль 2. Підходи та методи управління креативних механізмів управління бізнесом			
4	Креативні стратегії управління персоналом підприємства. Методи розвитку креативного потенціалу персоналу. Формування креативних команд, лідерство, корпоративна культура інновацій. Управління знаннями та креативною мотивацією працівників.	4	2
5	Формування системи креативних механізмів на підприємстві. Моделі побудови креативних управлінських структур. Розробка інструментів для стимулювання творчої активності. Практика впровадження креативних методів прийняття управлінських рішень.	4	2

6	Організаційно-економічні проблеми креативного та новаторського бізнесу. Визначення бар'єрів розвитку креативних підприємств. Особливості фінансування інновацій, комерціалізація ідей, державна підтримка креативної економіки.	2	2
Разом за ОК:		**20**	**12**

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної/лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Креативні підходи до формування ефективних управлінських рішень у бізнесі	4	2
2	Методи стимулювання творчого мислення в управлінні організацією	2	2
3	Діагностика креативного потенціалу менеджера та підприємства	4	2
4	Розроблення творчих стратегій управління персоналом	2	2
5	Інструменти впровадження креативних механізмів на підприємстві	4	2
6	Аналіз проблем і бар'єрів розвитку інноваційного бізнесу в Україні	2	2
7	Креативне лідерство як чинник трансформації управлінських систем	4	2
8	Цифрові технології в управлінні креативними процесами бізнесу	2	2
9	Формування креативної організаційної культури підприємства	4	1
10	Сучасні підходи до управління креативними командами у глобальному бізнесі	2	1
Всього за ОК:		**30**	**18**

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема: Концептуальні основи креативного управління в сучасній економіці Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Розкрийте еволюцію теоретичних концепцій креативного управління. 2. Проаналізуйте взаємозв'язок між інноваційною та креативною діяльністю в управлінні. 3. Оцініть вплив глобальних економічних трансформацій на розвиток креативних бізнес-моделей. 4. Запропонуйте власне бачення концепції креативного управління в умовах нестабільності. Розв'яжіть тести.	10	14
2	Тема: Креативність як рушійна сила розвитку управлінських інновацій Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Проаналізуйте природу креативності як соціально-економічного феномену. 2. Розкрийте роль креативного мислення у процесі прийняття стратегічних рішень. 3. Оцініть взаємозв'язок між креативністю та підприємницькою інноваційністю. 4. Сформулюйте критерії ефективності креативного потенціалу керівника. Розв'яжіть тести.	10	14
3	Тема: Методологічні засади формування креативних механізмів управління бізнесом Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:	10	14

	1. Порівняйте методологічні підходи до аналізу креативного управління (системний, поведінковий, інституційний). 2. Розкрийте методи дослідження процесів креативного мислення в управлінні підприємством. 3. Проаналізуйте можливості використання синергетичного підходу у створенні креативних управлінських механізмів. Розв'яжіть тести.		
4	Тема: Критичний аналіз сучасних моделей креативного лідерства Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Проаналізуйте ключові моделі лідерства у контексті креативного управління. 2. Розгляньте особливості лідерської поведінки, що стимулює креативність у команді. 3. Оцініть роль емоційного інтелекту у формуванні креативного лідера. 4. Визначте напрями трансформації лідерства в умовах цифрової економіки. Розв'яжіть тести.	10	14
5	Тема: Організаційна культура як основа креативного розвитку підприємства Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Розкрийте сутність організаційної культури як фактору розвитку креативності. 2. Визначте принципи формування корпоративної культури інновацій. 3. Оцініть вплив управлінських цінностей на розвиток креативного потенціалу колективу. 4. Запропонуйте власну модель креативної корпоративної культури. Розв'яжіть тести.	14	14
6	Тема: Цифровізація та її вплив на креативні бізнес-процеси Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Проаналізуйте трансформацію управлінських функцій під впливом цифрових технологій. 2. Розкрийте роль big data, штучного інтелекту та автоматизації в управлінні інноваціями. 3. Дослідіть, як цифрова комунікація впливає на креативність у бізнесі. 4. Наведіть приклади цифрових рішень, що стимулюють інноваційність в управлінні. Розв'яжіть тести.	14	14
7	Тема: Управління креативними командами у глобальному середовищі Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Дослідіть специфіку управління креативними командами в мультикультурному середовищі. 2. Визначте чинники, що впливають на ефективність спільної творчої діяльності. 3. Оцініть роль дистанційних форматів роботи в розвитку колективної креативності. 4. Запропонуйте підхід до інтеграції креативних команд у міжнародні бізнес-процеси. Розв'яжіть тести.	14	14
8	Тема: Бар'єри та ризики розвитку креативної економіки в Україні Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:	14	16

	1. Розкрийте структуру креативної економіки та її особливості в українських реаліях. 2. Проаналізуйте основні перешкоди впровадження креативних бізнес-моделей в Україні. 3. Оцініть потенціал державної політики у стимулюванні креативної діяльності. 4. Сформулюйте пропозиції щодо подолання інституційних бар'єрів розвитку креативної економіки. Розв'яжіть тести.		
Всього за ОК:		**100**	**120**

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- тестування знань здобувачів за темами;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування.
- підготовка доповідей,повідомлень.

Підсумковий контроль – ***екзамен.***

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів
Змістовний модуль 1. Концепції креативних механізмів управління бізнесом	
Лекційний курс *	-
Практичні роботи*	25
Самостійна робота*	5
Доповіді	5
Всього за змістовний модуль 1	35
Змістовний модуль 2. Підходи та методи управління креативних механізмів управління	
Лекційний курс *	-
Практичні роботи*	25
Самостійна робота*	5
Доповіді	5
Всього за змістовний модуль 2	35
Екзамен	30
Всього	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в Одеському національному технологічному університетіКритерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

4,5 - 5 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4,0 - 4,4 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,1 – 3,4 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-2 балів	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (за один модуль згідно відсотку виконання)

4,5 - 5 балів	*90 - 100 %*	відмінно
4,0 - 4,4 балів	*74 – 89%*	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	*60 – 73%*	добре
2,1 – 3,4 балів	*35 – 59 %*	достатньо
0-2 балів	*0-35 %*	незадовільно

Підготовка доповідей з презентаціями (оцінка за одну доповідь)

4,1-5,0	Доповідь підготовлена на актуальну тематику, має якісну презентацію та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді на поставлені запитання	відмінно
3,1 -4,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, при відповіді на питання допущені неточності	дуже добре
2,1 – 3,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання неповні, допущені помилки	добре
1,1 – 2,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 1	Доповідь підготовлена на низькому рівні або відсутня	незадовільно

Критерії оцінювання екзамену

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно

0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально- демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, , тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань)

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, реферування, конспектування, підготовка доповідей, розв'язання тестів.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Басюркіна Н.Й., Гріщенко А.В., Ласкаєв О.М. Застосування методики SCAMPER в креативному механізмі управління бізнесом. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Т. 7. №1. С. 121-127.

2. Басюркіна Н.Й., Богомолова К. С., Гріщенко А.В., Ласкаєв О.М. Менеджмент персоналу як складова управління бізнесом: креативні механізми реалізації. Економічна наука. 2022. №4. С. 19-25.

3. Конспект лекцій з дисципліни "Креативні механізми управління бізнесом" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". Ступінь вищої освіти доктор філософії. Одеса : ОНТУ, 2024. 94 с.

4. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни "Креативні механізми управління бізнесом" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". Ступінь вищої освіти доктор філософії. Одеса : ОНТУ, 2024. 68 с.

5. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Креативні механізми управління бізнесом" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". Ступінь вищої освіти доктор філософії. Одеса : ОНТУ, 2024. 23.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» https://zakon.rada.gov.ua/laws
2. Урядовий портал https://www.kmu.gov.ua/
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України https://minjust.gov.ua/
4. Басюркіна Н.Й., Гріщенко А.В., Ласкаєв О.М. Застосування методики SCAMPER в креативному механізмі управління бізнесом. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Т. 7. №1. С. 121 127.
5. Басюркіна Н.Й., Богомолова К. С., Гріщенко А.В., Ласкаєв О.М. Менеджмент персоналу як складова управління бізнесом: креативні механізми реалізації. Економічна наука. 2022. №4. С. 19-25.
6. Басюркіна Н.Й., Гріщенко А.В., Ласкаєв О.М. Важливість творчості в креативному механізмі управління бізнесом. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. №3. С. 44-49.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності

ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців

Викладач ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бізнесу і торгівлі

Протокол №1 від 31.08.2026 року

Завідувач кафедри ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:
Гарант ОНП «Підприємництво та торгівля,
д.е.н., професор ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА